

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaee, 1661

51 Sacrari vetat hæc homines quos pondera stringunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

autem comas non depolierint, aut vestimenta non mutaverint, abiciantur. & nisi dignè penituerint, non recipiant. Iuvenis etiam penitentia non facile committenda est, propter aetatis fragilitatem. Viaticum tamen omnibus in morte possitis non est negandum.

C. LXIV. *Quis sint servanda in solemnibus penitentia.*

Item ex eodem 1.

In a capite Quadragesimæ omnes penitentes, qui publicam suscipiunt, aut susceperunt penitentiam, ante fores ecclesie se representent Episcopo civitatis, sicut induiti, nudis pedibus, vultibus in terram demissis, eos se clericis habitu & vultu prostantes. Ibi adesse debent decani, id est, archipresbyteri parochiarum, & presbyteri 2 penitentium, qui eorum conversationem diligenter inspicere debent, & secundum modum culpe penitentiam pro prelatos b gradus injungere.

Post hæc eos in ecclesiam introducant c, & cum omni clero septem penitentiales psalmos in terra prostratus Episcopus cum lachrymis pro eorum absolutione decantet: tunc refugens ab oratione, juxta quod canones jubent, manus eis imponat, aquam benedictam super eos spargat, cinerem prius mittat, deinde cilicio capita eorum operiat: & cum genuit & crebris suspiriis denuntiet eis, quod sicut Adam projectus est de paradiso, ita ipsi pro peccatis ab ecclesia abiciuntur: post hæc jubeat ministros, ut eos extra januas ecclesie expellant: clerici vero prosequantur eos cum responso, [In d. fides confus tu visor tu par. tu. &c.] ut videntes sanctam ecclesiam pro facinoribus suis tremefactam, atque commotam, non parvipendant penitentiam. In sacra autem Domini cœna rursus ab eorum decanis, & eorum presbyteris ecclesia liminibus repræsententur.

1 ¶ Ex eodem ¶ Ex Agathensi etiam citant Burchardus & Ivo & Rhabaldus Cardinalis (qui tempore Paschalis Pontificatus) in libro suo, de penitentia publice non iteranda. In uno tamen manu scripto Burchardi exemplari citatur ex Penitentia Romana. Sententia vero in his capitulis magna ex parte habetur in Pontificali, & ordine Romano a pag. 24 usque ad 30.

2 ¶ Et presbyteri ¶ Apud Burchardum legitur, id est, presbyteri.

¶ Hanc penitentiam nulli unquam clericorum agere conceditur, atque ideo huiusmodi penitentes ad clerum admitti prohibentur.

C. LXV. ¶ Clerici non imponatur manus, tanquam penitentibus. Unde in Carthaginensi concilio V. cap. 11. statutum est.

Confirmandum est s, ut si quando presbyteri, vel diaconi in aliqua graviori culpa convicti fuerint, quos a ministerio necesse sit removeri: non eis manus tantum penitentibus, vel tanquam fidelibus laicis imponatur, neque unquam permittendum, ut rebaptizati ad clericatus gradum promovantur.

C. LXVI. ¶ Nec clerici penitentiam agere, nec penitenti ad clericatum accedere permittitur. Unde in concilio Carthaginensi V. cap. 11. statutum est.

Illud g quoque nos par fuit providere, ut sicut penitentiam agere cuiquam non conceditur clericorum, ita & post penitentiam, ac reconciliationem nulli unquam laico liceat honorem clericatus adipisci: quia quamvis sint omnium peccatorum contagione mundati, nulla tamen debent gerendum sacramentorum

a Burch. lib. 2. c. 26. f. 10. p. 11. c. 41. b al. presbiteros. c al. introducat. d Gen. 3. e al. confirmatum. orig. f Burch. lib. 2. c. 27. p. 11. c. 27. Capitulum. c. 66. g Anselm. 1. 2. c. 20. Burch. lib. 2. c. 27. p. 11. c. 27. p. 11. c. 66.

instrumenta suscipere, qui dudum fuerunt vasa vitiorum.

C. LXVII. ¶ Presbyteri, & diaconi tanquam penitentibus non delent manus imponi. Item Leo Papa Rustico Narbonensi, epist. 90. a cap. 2.

Alienum b est à consuetudine ecclesiastica, ut qui in presbyterali honore, aut in diaconi gradu fuerint consecrati, si pro crimine aliquo suo per manus impositionem remedium accipiant penitendi: quod sine dubio ex Apostolica traditione descendit, secundum quod scriptum est: [Sacerdos si peccaverit, qui orabit pro eo?] Unde huiusmodi lapsis ad promerendum misericordiam Dei, privata est expectanda secessio 2: ubi illis satisfactio, si fuerit digna, sit etiam fructuosa.

1 ¶ Sacerdos ¶ Iste sibi indicatur in margine locus iste ex i. Reg. 2. ut s, de penitentia, dist. 1. c. si sacerdos, cum tamen in eo scriptura loca in vulgata legatur, si autem in Deum peccaverit, quis orabit pro eo? Verum B. etiam Gregorius ad illam locum in moralis interpretatione, talis sententiam elicit. Quis ei intercessor remanet, cum ille se transgrediendo præcipiat, qui ad intercedendum pro aliis ordinatus est?

2 ¶ Secessio ¶ Sic emendatum est ex antiquis codicibus, & epistolâ ipsâ, & hanc lectionem habuit auctor glossæ, quod ex manus scriptis glossis constat: idcirco & in ea emendatione. Antea legebatur, est expectanda successio.

¶ Probantur etiam auctoritate Toletani concilii I. huiusmodi penitentes ad clerum non admittendi: in quo capite 2. sic statutum est.

C. LXVIII. ¶ Causa necessitatis ad clerum penitentes admittantur.

Placuit e, ut penitentes non admittantur ad clerum, nisi tantum si necessitas aut usus exegerit: & tunc inter officios deputentur, vel inter lectores, ita ut evangelia, aut epistolam d non legant. ¶ Si qui autem ante ordinati sunt diaconi, inter subsidia non habeantur, ita ut manus non imponant, nec sacra contingant. Eum vero penitentem e dicimus, qui post baptismum, aut pro homicidio, aut pro diversis criminibus, gravissimisque peccatis publicam penitentiam gerens, sub cilicio divino fuerit reconciliatus altario.

7 pars. Apostata quoque ad clericatus officium admitti non debent.

C. LXIX. ¶ Ad clericatus officium non admittantur apostata. Unde in concilio Arelateni II. cap. 25.

Hi g, qui post sanctam religionis professionem apostatant, ad secularem b redeunt conversationem, & postmodum penitentia remedia non requirunt, si ne penitentia communionem penitus non accipiant. Quos etiam jubemus ad clericatus officium non admitti. Et quicumque ille sit, post penitentiam, secularem habitum accipere non presumat. Quod si præsumperit, ab ecclesia alienus habeatur.

DISTINCTIO LI.

1 ¶ Cœ, quod criminis, vel non 2: penitentes, vel publicani penitentiam agentes, a sacra proscribuntur ordinibus. Adiacet quoque sancta mater ecclesia, ut curiales, aut post baptismum militantes, aut in foro decernentes a sacra prohibeantur ordinibus.

a al. 2. b Poly. lib. 4. tit. 39. Burchardus lib. 2. c. 21. Ivo par. 6. cap. 67. c In cap. Martini Brac. cap. 23. Poly. lib. 2. tit. 21. Burch. lib. 2. cap. 37. Anselm. lib. 7. cap. 31. Ivo par. 6. cap. 138. Pann. lib. 3. cap. 61. d al. Apostolum. orig. e Expenitentem. in cap. Martini Brac. f al. concilio. g Rab. penit. cap. 23. Burch. lib. 2. c. 21. Ivo par. 15. c. 21. h seculares redeunt. orig. G

C. I. ¶ Post baptismum militantes, vel in foro decertantes, a sacris prohibentur ordinibus.

Unde ait Innocentius Papa Episcopus in Toletano Synodo constituit, epist. 14. c. 2.

Aliquos a ex his, qui post acceptam baptismi gratiam in forensi exercitatione versati sunt, & obtinendi pernicitiam susceperunt, aceros ad sacerdotium esse compertimus, & quorum numero Rufinus & Gregorius perhibentur: aliquos ex militia, qui cum potestibus obediunt, sava & necessario precepta sunt exequi: aliquos ex curialibus, qui dum parent potestibus, quae sibi sunt imperata, fecerunt: aliquos, qui voluptates, & editiones populo celebrant, ad honorem summi sacerdotii pervenisse, quorum omnium neminem, ne ad societatem quidem ordinis clericorum oportuerat pervenisse. Quae si singula discutenda mandemus, non modicos motus, aut scandala Hispaniensibus provincis, quibus mederi cupimus, de studio emendationis inducemus: idcirco remittenda potius hac putamus. Sed ne deinceps similia committantur dilectionis vestrae maturitas providere debebit: ut tanta usurpationi saltem nunc finis necessarius imponatur: eo videlicet constituto, ut quicumque tales ordinati fuerint, cum ordinamentis suis deponantur.

C. II. ¶ De quibus laici aliqui ad clericatum non possunt pervenire.

Idem Felici Episcopo Nuceriae, epist. 4. c. 3.

Designata e sunt genera laicorum, de quibus ad clericatum pervenire non possunt, id est, si quis fidelis militaverit, si quis fidelis causas egerit, hoc est, postulaverit, si quis fidelis ministraverit. De curialibus autem manifesta ratio est, quoniam etsi inveniantur huiusmodi viri, qui debeant clerici fieri, tamen quoniam saepius a curia d repetuntur, cavendum ab his est propter tribulationem, qua saepe de his ecclesiae provenit.

C. III. ¶ Non admittantur curiales ad clericale officium.

Idem Valerico Episcopo Rothomagensi, epist. 2. cap. 11.

Præterea e frequenter quidam ex fratribus nostris, curiales, vel quibuslibet publicis functionibus occupatos, clericos facere contendunt, quibus postea major tristitia, cum de revocandis eis aliquid ab Imperatore præcipitur, quam gratia nascitur de accito. ¶ Constat enim eos in ipsis numeribus e etiam voluptates exhibere, quas à diabolo inventas esse non dubium est, & ludum, & mimorum h apparatus aut præesse, aut forsitan interesse. Sit certe in exemplum sollicitudo & tristitia fratrum, quam saepe pertulimus Imperatore presente, cum pro his scriptis rogaremus, quam ipse nobiscum postus cognovisti: quibus i non solum inferiores clerici ex curialibus, verum etiam in sacerdotio constitutings molestia, ut redderentur, instabat.

C. IV. ¶ Non promovetur ad diaconatum, qui post baptismum ad fideliem necandum accinctus fuerit.

Item ex concilio Toletano I. cap. 11.

Si quis post baptismum militaverit, & chlamydem sumserit, aut cingulum ad necandos fideles, etiam si gratia non admiserit, si ad clerum admittus fuerit, diaconi non accipiat dignitatem.

¶ Ad necandos fideles. Verba haec non sunt in codice Lucensi Regis.

a Quoniam enim i origin. & per interrogationem. b [scilicet] origin. c Polydib. 2. tit. 31. Anselmus lib. 7. cap. 10. Ivo par. 6. cap. 399. d al. ad curiam. e Ivo par. 6. cap. 399. f al. facti. g al. nonnulli. h al. vel immittunt. i al. ne quibus] etc.

C. V. ¶ A quibus debet esse immunitas, qui in Episcopatum ordinantur.

Item ex concilio Toletano IV. cap. 11.

Qui in aliquo crimine detecti sunt, qui infamia nota aspersi sunt, qui scelera aliqua per publicam penitentiam se admisisse confessi sunt, qui in haereticis lapsi sunt, vel qui in haereticis baptizati, aut rebaptizati esse noscuntur, qui semper ipsos abscederunt, aut naturali defectu membrorum, aut decisione, aliquid i minus habere noscuntur, qui secundum uxoris conjunctionem sortiti sunt, aut numerosa conjugia frequentaverunt, qui viduam, vel à marito relictam duxerunt, aut corrupturam mariti fuerunt, qui concubinas, aut fornicarias habuerunt, qui servili conditioni obnoxii sunt, qui ingrovi sunt, qui neophyti, vel laici sunt, qui seculari militiae dediti sunt, qui curiae nexibus obligati sunt, qui infelii literarum sunt, qui nondum ad triginta annos pervenerunt, qui per gradus ecclesiasticos non ascenderunt, qui ambitu honorem querunt, qui numeribus honorum obtinere moliantur, qui à decessoribus in sacerdotium eliguntur. ¶ Sed nec ille deinceps sacerdos erit, quem nec clericus, nec populus propria civitate elegit, vel auctoritas metropolitana, vel comprovincialium sacerdotum assensus non exquirunt. Quicumque ergo deinceps ad ordinem sacerdotii postulatus, & in his, quae praedicta sunt, exquisitus, in nullo horum deprehensus fuerit, & examinatus probabili vita & doctrina extiterit, tunc secundum synodalia, vel decretalia constituta, cum omnium clericorum, vel civium voluntate, ab universis comprovincialibus Episcopis, aut coram tribus, in sacerdotum die Dominica conferentibus, convenientibus, vel absentibus, literis suis, & magis auctoritate, vel praesentia eius, qui est in metropoli constituta, Episcopus autem comprovincialis ibi conferendus est, ubi metropolitanus elegerit. Metropolitanus autem non nisi in civitate metropoli, a comprovincialibus ibidem convenientibus. ¶ Si quis autem deinceps contra praedicta verita canonum, ad gradum sacerdotii indignus aspirare contenderit, cum ordinariis suis adempti honoris periculo subiacebit.

1 ¶ Aut decisione aliquid] addita haec sunt ex concilio olim Coloniae ac Lueria impregis. In notissima vero Coloniensi editione legitur, vel decisione, pro, vel decisione. 2 ¶ Aut fornicarias] In codice Lucensi Regis legitur, ad fornicationes: quod videtur intelligendum, de concubinis ad tempus adhibitis, ut supra distinet. 24. c. 19. quae est interpretatio.

DISTINCTIO LII.

Verè praeferimus aliquibus gradibus non superius, sed negligentia ad maiorem ascenderit, tantum à majoribus ablineat, quosque congruo tempore promotissis accipiat.

C. I. ¶ De eo, qui subdiaconatus ordine postposito, diaconus & presbyter est ordinatus. Unde Alexander II. scribit Grimaldo b Constantiensi & Episcopo.

Sollicitudo à dilectionis tuae statim consilium, utrum pontator istarum literarum, diaconatus, & presbyteratus officium idoneus sit peragere, nec ne; cum ad id praeposito e cursu, subdiaconatus ordine postposito, negligentia potius, quam superbia cognoscatur ascendisse. Unde nos consulendo charitati tuae mandamus, ut ab officio sacerdotali eum prohibeas, donec proximo quatuor temporum jejunio subdiaconatus ministerium sibi rite imponas, & sic deinceps ad maiora officia eum redire concedas.

a al. a. b al. Rainaldo, al. Rinaldo. c al. Constantiensi. d Ivo par. 6. cap. 406. e al. praeposito.